

J E L E N K Ö R.

51. szám

Pest, szerda. Junius 27.

1832.

F o g l a l a t: Magyarország. (Aigner Józ. f. Állattenyésztő Társaság tudósításának vége. Közlemény a' Budapest közötti állóhid-építés ügyében). Anglia. (Lord Palmerston. Grey. Hg. Wellington. Sir Ch. Bagot. Marq. Lansdowne. Reform feletti öröm 's ünneplések. Hír Rioból és Lissabonból. Franciaország. (Moniteur tudósítása. Berry hgné hirdetései. Rendelet a' fegyveráttadás és idegenek iránt. Laffitte és társai. Oppositio. Uinski. Carrel. Egyebek) Németország. (Bajorkirályság. Német orvosok 's természetvizsgálók gyülekezete). Lengyelország. (Wilna. Dvernicki). Portugália. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Legfentebb rendeletnél fogvást a' m. k. egyetemnél Imre János halálával megürült Logica, Metaphysica 's Moralis Philosophiai tanítói székre, mellyel, ha világi a' tanító 1,200, ha egyházi 1,000, ha szerzetes, és olyan kinek lakása a' városban kebelezett rendje épületében van 600, különben 800 ft. esztendei díj jár, f. e. october 11dikére concursus hirdettetik.

Budán e' f. hónap 23dikán Aigner József ur, cs. kir. beváltói fiókpénztár gondviselője meghalálozott.

Folytatása és vége az Állattenyésztő Társ. jelentésének.

Ezen idővel az egész hazára olly világos és bizonyos hasznót árasztandó czél elérhetése végett szükségesnek tartá a' közgyűlés egyszersmind 1831diki határozása szerint, a' verseny, lóiskola, 's állatmutatási osztályokhoz képest három egyenlő részre osztott pénztárt ismét egyesíteni, annál is inkább: minthogy ez által a' már folyamatban lévő minden munkálódások nem csak meg szűnnek, sőt inkább a' lóverseny már egészen biztosítva lévén, a' házvétel leginkább a' többi osztály kifejlődésére fog szolgálni, 's a' külön ajánlók szándéka nem csak mindenkor sértetlenül marad, de a' mennyire ezen külön ajánlások nem elegendők egyik vagy másik osztályra, a' köz-pénztártól pótoltnak, valamint az 1831diki gyepkönyv szerint, a' paraszt kanczacsikók jutalmaztatására, lóiskolára, 's paraszt lovak díjaira tett külön ajánlások öszvesen 735 pengő frtra mentek, 's a' 10 frtos közjövédelmek-

ből ezen osztályokra ugyan azon évben, a' 735 pengő frton felül még 2,926 frt 47 $\frac{1}{2}$ pengő krajczár fordítottatott.

Ezekből világosan kitetszik, hogy amár a' Társaság a' lóversenyen kívül egyéb osztályira nézve is eddigi jövédelmeihez képest eleget tett: hogy azonban ezen osztályok még ekkorig olly kifejlésre nem juthának, millyenre már a' lóverseny emelkedett, abban kell keresni egyedüli okát, hogy ezen osztály a' fentebbiek szerint már tetemes örök alapítványok által van biztosítva, midőn a' többiek a' 10 frtos részesek szaporodásától, 's talán hasonló örök ajánlatoktól várják még csak ezentul nagyobb tökéletesülhetéseket. Egyébiránt ezen osztályoknak szint olly fokra emelkedhetését, millyen már a' lóverseny áll, egyedül a' most történt házvétel fogja legbizonyosabban eszközölni. —

Ezen ház, míg a' 10 frtos Részvevőknek elegendő számú nevedése a' Társaságnak fent említett, még tágasb kiterjedését megengedi, következő czélokra fog használtatni:

1). Állatmutatásra. A' Pestre hozandó gazdasági állatoknak illendő bér mellett ott fog alkalmas hely, földött állások, 's ereszek adatni, 's maga az állatmutatás is ugyan ott tartatni; — csakhogy az állatokat hozni szándékló hazai gazdák azok mineműségét, és számát legalább April. 15-éig az ugyan azon házban lakó felügyelőnél bejelenteni méltóztassanak, mellyek rendszeren feljegyeztetni 's hírlapjaink által az egész hazával jó eleve közöltetni fognak.

2). Mind a' Társaság' hágó ménjei, mind egyesek által ne talán Pestre állítandó csődörök számára szinte alkalmas istállók lesznek.

3). A' hágatásra hozandó kanczák hasonlókép illendő bér mellett oda állíthatnak.

4). A' paraszt kanczacsikók jutalmaztatása ezentul szinte ugyanott fog végbe menni, valamint a' loárverés is, — a' mit a' lovat vásárlani kívánók jövődjére bizonyosan tudván, ezen hasznos, de hazánkban új, 's azért még csak fejledező intézet, mind a' vevők, mind az eladóknak kölcsönös javára fog gyarapulni.

5). A' házban fog lakni egy Felügyelő, ki egyszersmind kitanult barmorvos, 's mind a' beküldendő kanczák, 's egyéb állatok melletti cselédségre, mind az egész házban tartandó rendre felvigyázand, 's a' kérdezősködőknek tudósítással szolgáland.

6). Itt fognak végre kitételni mutatásul akármelly hazai gazda által beküldendő gazdasági műszerminták.

Valamint tehát a' Társaság 1826dik óta a' kiseded magból évről évre mindinkább nevedett, 's annak jövedelme a' közjó iránt buzgó hazafiak részvéte által mind-egyre szaporodván, a' gyepkönyvek szerint:

1827ben	847 arany 's 1210 pengő frtból,
1828ban	1037 ar. 2701 — frtból,
1829ben	1029 ar. 4545 frt. 35 krajcz.
1830ban	1282 ar. 7662 frt. 55 krajcz.
1831ben	1361 ar. 8330 frt. 14 krajcz.

ból állott: úgy most midőn a' Társaság végső megalapítására a' mult köz-gyűlés a' házvételt határozá el, mind a' képviselők buzgóságától mind a' hazafiak eddig tapasztalt részvevő készségöktől annál biztosabban reménylheti, hogy a' 10 frtos Tagok száma szaporodni, 's így a' Társaságnak nem csak más folyamatban lévő munkálódásai nagyobb kört nyerhetnek, hanem egyéb szándékai is valósulhatnak.

A' Társaság tagjává lehet akárki esztendei 10 pengő frt fizetéssel 's ez által mint

Tag egyéb kiváltságin kívül a' köz-gyűlésekben elhatározó szóval, 's a' Társaság háza használásában a' nem-tagok előtt természetesen elsőbbséggel bír. Aláírhatni Pesten a' Nemzeti Casinoban, és Heinrich János Kapitány Úrnál, (Sütő utca, 620), valamint a' Képviselőknél is, kiknek nevei a' gyepkönyvben láthatók. Az aláírt summát méltóztassanak a' tisztelt aláíró Urak vagy Pesten tiszt. Heinrich Úrnál, vagy Bécsben Vaisz József Udvari Agens Úrnál a' szokott nyugtatóvány vétele mellett letenni. A' lehető legnagyobb nyilványt tartván a' Társaság mindenkor szeme előtt, minden ajánló neve a' gyepkönyvbe évenként közöltetik, hol egyszersmind a' Társaság bevétele, és kiadása, valamint a' Tagok jusa, 's az egész Intézet szerkezete elő van adva. Az 1832-diki gyepkönyv megjelenése hazai Ujságinkban fog köz hírré tételni. Költ Pesten Junius 20dikán 1832.

Gróf Károlyi Lajos

mint a' Társaság' másod Elölülője m. k.

A' Budapest közötti álló-híd-építés ügyében.

A' hazafiúi egyesület, melly Buda és Pest között egy maradóhíd' épülhetését gondjával vevé, 's mellyhez most egy különös meghívásnál fogva Dubraviczky Simon és Szögyényi László urak is csatolák magokat, e' folyó hónap 12kén tartotta negyedik közülését. Ebben mindenek előtt a' hydrotechniai nyomozatok' és mérések' következményei (resultatum) nézetének végig, mellyeket Ó cs. kir. Fenségének a' Főherczeg-Nádornak fényes kegyelme 's a' kir. fő Építő-kormány' segedelmezése szerzenek meg; 's az egyesület ez iránt ismételve nyilatkozta ki mélységes hála köszönetét.

Ezen mérések, valamint a' TT. két városi hatóság' nyomozatai által most mind azon nehézségeket meg lehet itélai, mellyek eddig egy álló vagy is inkább maradó híd' építésével ellentétben voltak; most minden adatok egyszersmind végig tekinthetők, mellyeken egy illy erős átjárási pont' szerke-

zódésének (Constructio) alapulnia kell. Bármi következésük legyenek is most a' továbbbi intézkedések; ezen valóságos adatok soha sem vesztik el gyakorlati hasznokat, 's az egyesület azzal egy célját már most is elérte, mert okokkal nyilván megsemmítheti azon eddigi előítéletet, hogy t. i. maradandó híd nem épülhet. —

(Vége jövő levelünkben.)

A N G L I A.

Lord Palmerstont a' Bath-rend nagykeresztjével ajándékozta meg Ó Felsége.

A' ministeri körökben azt beszélnek, hogy az új parlament egybehívása előtt lord Grey hivatalát le fogja tenni. Okul gyöngékedése szolgálанд. Mindegy; a' parlament fogja ezentul a' ministeriumot igazgatni, nem a' ministerium a' parlamentet. Mondják azt is: hg Wellington kinyilatkozta, hogy ő semmi esetre sem vállaland ministeriumot, 's bármely kézbe adatik is ez, ő megnyugszik, csak h ű legyen. De kihez? —

Lord Heytesbury helyébe sir Bagot Károlyt emlegetik az ujságok, ki a' belga-hollandi ügyet ismeri 's annak elintézésében sikeresen hathat. — A' Court Journal szerint ha gróf Grey, kibeteges, le találna lépni, aligha marq. Lansdown (a' mostani ministerium tagja) nem követendi őt, kit a' király igen becsül.

London városi tanácsa 3,000 font st. (30,000 pengőt) ajánlott egy nagy ebédre melly a' ministereknek 's a' parlament legjelesb reformbarátnak fog adatni. A' városbeli szegények is kapnak ételt. Mint örül a' polgár, ha egy kevéssel jobb repraesentatiot nyerhet; 's ezt a' kis örömet is mi nagy roszra magyarázzák többen! A' Times szerint junius 25dikén kezdődnek a' reform győzedelmének ünnepei, melly nap a' charta magna aláíratásának évnapja. Birmingham e' hónap 11dikén ki volt világítva.

A' legujabb tudósítások Rio de Janei-robol april. 17dikéről, a' Lissaboniak jun. 3dikáról valók. Rioban támadás ütött ki dom

Pedro mellett, de elnyomatott véres verekedés után. Lord Russell Britannia lineahajón a' Tajoban megérkezett. L. Portugália.

FRANCZIAORSZÁG.

A' király, királyné 's egész királyi ház e' hónap 12dikén Versaillesba ment, holott Ó Felsége a' helybeli 's környéki nemzeti őrséget megtekinté.

A' főváros jun. 13dikáig folyvást csendben volt, a' haditörvényszék munkálatai lassan folytak; hire ment hogy az ostromállapot néhány nap mulva vissza fog huzatni. (? —)

A' Moniteur jun. 13dikán így ír: „A' nyugotról jövő hírek mind inkább megnyugtatók. Több chouanche (pártvezér) elfogattatása külön pontokon, jelesül pedig a' hires Tour-Lahoussaye fogságba este Morbihanban elvette a' támadóknak minden tüzöket. Sokan közülök alku mellett (capitulatio) kívánák magokat megadni, de a' hivatalok feltételetlen megadást sürgettek. Berryer ur, ki Angoulemben fogatott el, kemény őrizet alatt Nantesbe vitetett.“

Nantesban jun. 7dike éjjelén a' következő hirdetések szórattak el: „Berry herczegné, Madame, 's Franciaország regensnéje. Vendéi! Bretagneiak! a' nyugoti hiv tartományok minden lakosi! Szárazra kelvén a' déli részen, nem tartóztatott semmi félelem, veszélyek között utaznom keresztül Franciaországot azon szent ígéretem teljesítésére, hogy derék barátim közökbe jövök 's veszélyeiket és fáradozásait megosztom. Végre itt vagyok e' hősnép között! Készítsétek el Franciaország szerencsáját; én vezetni foglak, mert megvagyok győződve hogy illy férjfiakkal győznöm kell. V. Henrik hiv titeket; anyja, Franciaország regensnéje, magát boldegságtoknak szenteli. V. Henrik egykor fegyvertársatok lesz, ha talán hiv országunkat ellenség fenyegetné. Ujitsuk meg régi és újabb szózatunkat: éljen a' király! éljen V. Henrik. Aláírva: Marie

Caroline. Legalól: V. Henrik királyi nyomtató-intézete.“ — Másik: Ordonnance a' hadi sereg elosztása iránt. Henrik Isten kegyelméből Franciaország 's Navarra királya. (!) Megfontolván, hogy a' sereg mostani való állapotja az ország költségforrásival nincs irányzatban, hogyaz, az adózókat terheli 's a' külső hatalmasságokhoz való mostani viszonyainkban épen nem szükséges: parancsoltuk és parancsoljuk a' mi következik: 1. cikk. Az 1814, 1819, 's 1820diki ujonczok haza bocsáttatnak. 2. A' polgári és katonatisztek személy szerint tartoznak felelni azon akadályokért, mellyekkel a' jelen ordonnance teljesülését hátráltatják. Aláírva: A' királyért Marie Caroline, Franciaország regensnéje. (V. Henrik nyomtató-intézete).“ Egy harmadik ordonnance az a' frikai seregnek 1830ban ígért, de a' júliusi revolutio által megszakasztott, előléptetések, jutalmak és díszjelek megadását rendeli. — Ezen hirdetményeket a' francia nép illő megvetéssel fogadta.

A' Moniteur azon köz panaszra, hogy a' jun. 7dikén köz hírré tett ostromállapot 's annak törvényszéke visszaható erejü nem lehet 's így a' jun. 5 és 6diki csinyekről nem ítélni: a' többi közt igen elmésen azt feleli, hogy az ostromállapot a' törvény értelme szerint ezen utóbb nevezett napokon már meg volt 's azt a' később költ királyi rendelés csupán kinyilatkoztatta; mi után a' respublica és esászárság idejéből több törvényt 's decretumot hoz fel, mellyek a' kormány mostani lépését igazolják. De mi közünk nekünk — így szól a' National — a' ti veszekedett decretumaitokhoz? Nem törölte-e el azokat mind a' charta, 70dik cikkelyében, ha ezzel (a' chartával) ellenkezének? 'S mit mond tehát a' charta (a' mi constitutionk)? Ez azt mondja, hogy a' sajtó szabad legyen (azaz: censura nélkül de lezárhatással 's feleletterhével); hogy senki természetes bírái elől el ne vonnassék; hogy semmi különös biztosság,

semmi rendkívüli törvényszék, soha semmi szin alatt ne állíttathassék 's t. e. Tartjátok e tehát a' constitutiót, vagy nem tartjátok? Ha igen, tartjátok magatokat annak világos és legfőbb szabásához 's ne csevegjete holmi pluviousei decretumokról 's más illyesről 's a' t. (All. Z.)

Generallicut. Pajol az első seregosztály vezére, fel lévén erre az ostromállapot által hatalmazva, e' hónap 10dikén kiadá parancsolatban, hogy minden párisi fegyvermives- és kereskedő a' műhelyekben vagy raktárakban levő mindennemü fegyver jegyzékét beadják 's a' fegyvereket is bemutassák. Továbbá minden, ki a' nemzeti őrségbe beírva nincs, köteles fegyverét 's lőszerait 24 óra alatt általadni.

Ugyan ő jun. 12dikén költ végzete által kihirdetteti, hogy az idegeneknek 's menekvőknek ezelőtt kiadott engedelem a' fővárosban tartózkodásra ezennel megsemmisítettik. Azok tehát, kik a' belministerium 's general-commando hírével tovább is maradhatnak, kötelesek új engedménylevelet kérni ki; a' ki pedig 15dikéig illyest nem kap, utazást köteles szerezni, mellynél fogva a' nemzetebeliék számára kijelelt francia városokba induland, vagy pedig utlevelet, melly szerint a' kijelelendő irányban Franciaországból külföldi honába vissza menend. A' különben cselekvők gendarmok (lovás politia) által fognak a' határon túl vitetni. — Olasz igen kevés vett részt a' csatában.

Gisquet és Argout, amaz politia-praelectus ez minister, urak felszólíták (jun. 9dikén) a' párisi orvosokat, hogy azon sebhedteket, kiket a' városban gyógyítának, név és lakás szerint adnak be. Az orvosok jobb része ezen őket meggyalázó kívánat ellen nyilván protestált.

A' sereg jun. 5 és 6diki veszteségeit ekkép adja a' Nouvelliste: tiszt elesett 3, sebhedt 18; altiszt és közember elesett 52, sebhedt 222; mindössze 295 halott vagy sebhedt. Legtöbbet veszített közöttök a' vá-

rasi garda, melly maga 20 halottat 's 52 sebhedtét számlál. Ló 15 öletett agyon, megsebesített 13.

General Uminski nyilatkozást ada be a' Constitutionnel redactorához, mellyben ellene mond azon hirnek, mintha a' bank-épületet ostromlott csapatot (junius 6dikán) egy lengyel tisztt vezérelte, vagy általában több en vettek volna a' Lengyelek közül az az napi történetekben részt. Erre ugymond, egy kettő ha tévedett is, a' többség igen is jól tudja, milly kevésse ilhetik hozzá egy nemzet belső ügyeibe avatkozni, melly őt vendégszeretőleg keblébe fogadá.

General Lafayette junius 11, azaz: tizenegyedikén, Parisból falura ment.

Lafitte, Odilon-Barrot és Arago urak (kik mint tudjuk jun. 6dikán szólalkozáson voltak a' királynál) a' következő nyilatkozást adák a' Courrierba: „Egyik journalban, melly rendszerint a' martzius 13ika embereinek organumok szokott lenni, egy cikely igen gyűlöletes vádakát szór az egész oppositio ellen. Hogy azon felekezett (coterie) melly a' juliusi kormánynak már annyi bajt szerzett, megsértett hiusága 's gyűlölete következésében azon történeteket, mellyek a' fővárost vérrel mocskolák 's mellyeken mi minden jó polgárral együtt szánakozunk, a' maga hasznára 's részére magyarázandja, azt igen is vártuk. Erre mi egyébbel nem fogunk felelni, hanem hogy Franciaország színe előtt kötelezzük magunkat, bátran 's állhatatosan vivni ezután is a' quasilegitimas tanitmányi ellen, valamint eddig tevők; de nem türjük azt, hogy a' királynál (jun. 5 és 6dikán) tett lépésünk rágalmaztassék 's elferdítettessék. Itt becsületünk forog fenn. Kemény, visszatoló rendszabásoknak, mellyeket akkor gyanitánk, elejét venni, a' királyt erőszakotjaváló tanácslatokra figyelmeztetni és megóvni, — ez volt a' mi tettünk fő célja. Azok, kik ezt gyalázzák, szerezzenek nekünk engedelmet megszegni a' hallgatást, mellyre tiszteletünk kötelez; akkor látni

fogja az ország, ha eltértünk e mi ezen alkalommal kötelességünktől a' haza és király iránt.“ — Mondják hogy Lafitte, Arago és Barrot urak, mihelyt a' királytól (6dikán) eljöttek, a' mondottakat azonnal leirták, 's most már ennek másolatát néhány meghitt is bírja. E' szerint, midőn a' nevezett urak arra kérék a' királyt hogy a' vérontás, ha csak lehet, minél előbb szűnjék meg: a' király így felelt: Hallják az Urak az álgyukat? azért vitettem azokat ki, hogy katonáim vérét a' mennyire lehet kiméjsem 's a' támadásnak minél előbb véget vessek. —

Armand Carrel, a' National egyik írója, kit különös gonddal kerestet a' ministerium, hogy őt haditörvényszék elébe állithassa, ugy szinte Philippon a' Caricature szerkeztetője, 's Cabet követkamarai tag, rejtekhelyeikből azon nyilatkozást adák a' parisi ujságokba, hogy ők ugyan rendes bíráik előtt akármelley órában készek megjelenni, de egy katonabiztosság vagy haditörvényszék tagjai lelkiismeretét épen nem szándéjkok kisértetbe hozni. —

Az oppositio ismeretes nyilatkozását ujjolag több parlamenti tag írta alá; az aláírottak száma most már 102 (más ujságok szerint 112).

Toulouba telegraph által parancsolat ment, hogy Superbe, Marengo és Marseille lineahajók nyomban készítettessenek fel. Ezekhez még három fregat járuland; rendeltetésök helye, mint hallik, Lissabon.

Jun. 13dikán már az a' hir szárnyalott Parisban, hogy dom Pedro Portugáliába kiszállott; ezen hirt egy lissabozai Courrier vitte volna meg Madridba.

A' Moniteur jun. 15dikén azon hirt adja Bourbon-Vendéeből jun. 11dikéről, hogy némelley elcsábított 's most haza tért carlista támadók nyilatkozása szerint Larochejaquelein asszonyság falkájából, ez, midőn tőlök elválnék, könnyező szemekkel azt mondá, hogy kénytelenőket elhagyni, mert

egy igen nagy, kipótolhatatlan veszteség érte ügyöket; miből sokan azt következteték, hogy a' berryi hercegné la Penissiere kastélyban, több oda vonult chouanvezérrel együtt a' lángok martalékja lett. Ez azonban nem igen hihető; hihetőbb az, (a' Temps szerint), hogy a' hercegné Nantes körül (Alsó-Loire) elfogatott, a' szoros vigyázatu tengerpartokon hajóra nem ülhetvén.

Orleans herceg jun. 7dikén Marseille-be érkezett.

N É M E T O R S Z Á G.

(Allg. Z.) A' speyeri ujság visszahuzza azon tudósítását, hogy dr Wirth Franciaországba vonult volna; csak Grosze ment oda. Egyszersmind jelenti, hogy a' (bajor) statusministerium pénzt juttatott a' rajnamelléki kormányzásoknak a' végett, hogy azon gabona vásároltassék a' külföldön 's ez a' piaczinál olcsóbb áron olyan községek között osztassék ki, mellyek megszorult lakostársaiknak jutalmash áron kenyeret nem adhatnak. Végre még egy tudósítást közöl Bergzabernből (kisebb bajor város), melly a' mostani német kisvárosi politia-és politikai szellemet igen jól festi: A' szabadság fa-emelés kórsága, ugymond e' tudósítás, csakhamar elfutott egy helyről a' másikra, 's a' többi közt ide is elérkezett. Fiatalaink — nem mesterlegények, sem sihederek, kedvet kapának egy illyes fácskát emelni, de a' polgárok összejöttek 's tanárszlák nekik, ne tennék; mire a' fiatalság csakugyan reá állott. Azonban néhány nap mulva hire futott közöttök, mikép a' felsőbbség (Landcommissariat) azt rebesgeti, hogy ők tőle féltőkben állottak el a' dologtól, mihez képest e' hónap 2dikán estve 9 órakor szájról szájra ment amazok között, hogy a' szabadságfának ma még állnia kell. Most már semmi szó és tanács nem használt, kimentek fáklyákkal az erdőbe 's minthogy senki sem akart nekik szekeret adni, magok hozák az egész, ne-

héz fát félórányi messzeségről a' városba be, körüljártak vele musika-szó mellett minden utcát 's éjfeli egy órakor a' vásárpiacon, épen a' városháza előtt csakugyan fel is ütötték. A' becsületes érzésü polgárok, hogy minden rendbomlásnak elejét vegyék, mindenkor velek mentek, 's maga a' polgármester erős vaskapcsokkal ugy oda forrosztá a' fát a' városházához, hogy e' tekintetben akar örökké ott álljon. Negyed napra (5dikén) több fiatal ember összegyült estve a' fa körül és énekelt, mi eddig igen czéltalanul tiltva volt. De hiszem az utolsó hat esztendő alatt, a' ki tiz óra után lámpa nélkül járt — fizetett, a' kit öt minutummal tiz után a' sörházban találtak — fizetett, a' kinek ünnep vagy vasárnapokon libája az utcára talált futni — fizetett, 's több illyes balgaságok. Ez a' polgárokat felbeszontá. Ekkor is (5dikén) megakarta a' hivatal autoritását mutatni, az adjunctus és politiabiztos a' városházára hivattak, 's innen az egész tisztség katonaktól 's városi hajduktól kísértetve lement a' fiatalsághoz. Ezen udvari megszólítással: hát ti czudarok (Lumpenvolk) nem mentek haza? — hívá meg őket az eloszlásra, de minthogy még kilencz óra sem volt, az ifjak nem látták épen szükségesnek sem köteleességnek az eloszlást 's nem épen válogatott szókkal válaszoltak. Erőszakkal nem akart élni a' felsőség 's — bedugván a' választ visszatért. — Azonban most már az lett a' végzés, hogy ide — katona kell! Ez teljesített is. Tegnap reggel (8dikán) hallok, hogy Landauból két csapat (compagnie) jön felénk a' 6dik (bajor) ezredből, mindenik vitéznél hatvan töltés; — 's csakugyan elisjöttek. De a' városi tanács azzal egybegyült 's Landcommissarius (tartományi kormánybiztos, királyi biztos) urnak kinyilatkoztatá, hogy ha a' katonaság ma reggel kilencz óráig el nem megy, a' következtetésekért commissarius ur fog felelni; küldjék a' katonát oda, hol törvényszegések, igazi vétségek (Frevel) estek, nem

ide, hol ollyas nem történt 's hol a' polgárság nem bántja ugyan a' katonát, de tőle nem is fél. — Ma reggel 8 órakor a' katonák tőlünk valóban el is mentek.“ Ez a' mostani korszellem Németországban, melytől sokan olly annyira félnek; de birni kell azzal uraim, moraliter birni, nem pedig félni, 's ellene petyegni.

A' német természetvizsgálók és orvosok idei köz-gyülekezete szeptember 18dikától 26dikáig Bécsben fog tartatni.

LENGYELORSZÁG.

(Allg. Zeit.) Wilna május 12dikén. Nálunk folyvást számos a' katonaság. A' nép lelke csüggedt. Senki sem meri a' szerencsétlen lengyel zendülést szabad szóba hozni. Csak a' szomszéd tájakról látogatja még egy két nemes ember városunkat; a' többség távol fekvő birtokiban elvonulva él. A' kereskedés gyászosan megcsökken; egy külkalmár sem hozza portékájit Lithvaniába. Minden familiáknak általánosan tiltatott meg a' külföldre utazás; még az ollyan betegeknek is, kik külfürdőkben reménylik az egészségjavulást visszanyerhetni, előbb St. Pétervárbán kell kérniök utazásra engedelmet. E' körülmény Lithvaniára nézve igen nyommasztó; mert eddig igen sok nemes ház évenként az időnek egy részét külföldön szokta volt tölteni. Vidor élet csak a' katonaságnál divatoz, a' polgári kör csendes, ebből a' multság lelke, az öröm szelleme kihalt. Hasonló állapot mutatkozik a' tudományos világban: a' történetírás tanítószéke még most is üres, 's hihetőleg tovább is az marad. A' törvénytudományból kitiltatott a' természet törvénye, a' lengyel irodalmából a' lengyel história, a' classica philológiából Tacitus; csupán az orvosi tudomány áll változtatás nélkül. A' lengyel irodalmára ezentúl nem lengyel hanem latin nyelven tanítatik. Továbbá itt minden könyvtárosnak megtiltatott akármi lengyel könyvnek kiadása, vagy illyennek árusboltba felvétele 's a' t.

Lengyel general Dwernicki Ausztriából jöven június 1sőjén Strassburgba érkezett. Az allg. Zeit. egyik levelében nyilvános köszönetet monda Steier városában 11 hónapig tapasztalt szives fogadtatásáért, szándékozik egyszersmind ausztriai Császár Ó Felségének az őt illető kormányrendszerben kimutatott magas kegyelmét is nyilvánossá tenni.

Az orosz amnestia ujabban, több, az ausztriai tartományokba menekedett lengyel tanulók, professorok, nemesek 's altisztekre is kiterjesztetett; az elsőbbségekre nézve külön beadandó folyamodások mellett.

PORTUGÁLIA.

Minap, midőn a' reformbill ideigleni megbukása Lizabonba hírül érkezett, a' miguelista előjárók vagy katonasági vezérek fonák örömeik tudatásául azonnal buzdító beszédeket tartottak alattvalóikhoz. Többi közt a' politiatest vezére illy szavakkal lelkesíté porkolábjaikat: Fiaim! örüljétek, a' gondviselés ügyünknek, melyet szolgálunk, pártolására nyilatkozik. A' haramia lord Bill meghalt, 's megbuktak együtt vele az angol király gyalázatos ministeri is, ők mind ellenségi voltak szeretett királyunknak Isó Dom Miguel urnak; de megszabadultunk Perier urtól is, Franciaország első ministerétől, ki szinte barátunk nem volt. Éljen Dom Miguel király! Fiaim esküdjétek, hogy őt halálig véditek, valamint szent vallásunkat is, melyet Dom Pedro letapodni akar 's a' t. Ugyan mit mondanak most a' koczka fordultával? Ezóta az elfogások új divatba jöttek. Így, mult vasárnap a' lorettoi Notre-Dame olasz templom plébánusát mint híresztelt liberalist saját egyházában fogták el, de a' pápakövet hatalmas közbejárására 24 óra múlva ismét szabadon bocsátatott. Santarem városban a' rendes seregek és királyi szabadosok közt vereségek történtek, melly alkalommal sokan megsebesültek, sőt néhányan meg is haltak. Nyolczvan lovag poroszló küldetett innét, hogy némelly

katonákat elfogjanak, 's ezek rögtön itt agyon is lövettessenek. Hasonló zavarok keletkeztek Almeidában sőt Lizabonban is. Itt a' 4dik ezredből 40 katonát fogtak el, melly az utcákat „éljen donna Maria! éljen dom Pedro!“ hangos kiáltással járja végig. — Dom Miguel ismét visszatért Zamorába — vadászni.

Lissabon junius 2dikán. Hoppner ur tudtokra adá tegnap az itteni angoleknak, hogy az angol hadi hajók a' kormány kérésére a' Tajót elhagyni 's külebb, közel a' lissaboni sziklához, fognak felállani. Ugyan oda több más hajó is gyülekezend majd hozzájuk 's mindnyájan a' legszigorubb neutralitást fogják megtartani mind addig, míg a' spanyol seregek Portugália határain ált nem lépnek. De ha ez megtörténék, úgy a' britt hadi erő azonnal segedelmet adand dom Pedronak. Ma (jun. 15ójén) jött ide Britannia, 120 álgujával, 's lord Russellt a' vesztegházba tevé le; Assia és Revéngé (lineahajók) vele mennek holnap a' fenn megirt állásra; több más angol hajót (hihetőleg fregatot) óránként várunk. Lord Russellel együtt érkeztek el Mair és Hare ezredesek, amaz éjszakra ez délre fog indulni, hogy a' spanyolokat szemmel tartsák, kik közül mint mondják 25,000 ember áll az áltjövételre készen. A' nagy harcz minden órán kiütendő.

Don Pedro tengerhadereje majus 28-dikán 15 hadi 's 48 szállító hajóból áll, mind a' legteljesebb készülettel 's eleséggel legalább is 6 hónapra ellátva. Ezen kívül van még egy kisebb flotillája, melly

15 álguzó sajkából 's 24 talphajóból áll, amazok a' kiszállás védelmére valók, ezek pedig a' katonákat szállítják szárazra. Ezen utóbbiak olly nagyságuak, hogy egyszerre 2,400 ember szállhat ki sorba. A' seregek junius 4dikén szállottak hajóra.

ELEGY HIREK.

Romarino general belga szolgálatba szándékozik lépni.

Franciaországban jun. 8dikáig az eddigi számolások szerint cholérában mindössze megbetegedtek 28,341en, megholt 9,257 ('s így a' betegek száma a' megholtakéhoz közel 3: 1; máshol az emehez rendszerint úgy állott mint 2: 1).

Gróf Rayneval jegyzéket nyujta be a' spanyol udvarhoz ennek a' holyroodi felséggel egyetértése 's a' védelem ellen, melly különösen Cataloniában a' Carlistáknak nyujtatik. Spanyolország nem tudja most, melyik hatalmasságra hallgasson; Ballesteros (sp. minister) önállást és Anglia barátságát, Calomarde és mások orosz barátságot ajánlanak.

Pénzfolyamat:

Bécs (Junius 23dikán) közép ár:

Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{1}{4}$ p. p.
— 4 pC.	76 $\frac{1}{2}$ —
— 1820diki nyeres. kölesön	— — — —
— 1821diki	122 $\frac{1}{2}$ —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. banko-kötél.	47 $\frac{1}{2}$ —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCent kötel.	— — — —
Bank-actiak v. részvények darabja 1137 $\frac{1}{2}$ —	— — — —

A' gabonának pesti piaczi ára Junius 26dikán 1832.

Posz. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Posz. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Törökárpa	146 $\frac{1}{2}$	136 $\frac{1}{2}$	123 $\frac{1}{2}$	Zab	31 $\frac{1}{2}$	30 $\frac{1}{2}$	29 $\frac{1}{2}$
Kétszeres	100	93 $\frac{1}{2}$	86 $\frac{1}{2}$	Köles	—	—	—
Rozs	58 $\frac{1}{2}$	57 $\frac{1}{2}$	56	Köles-kása	—	—	—
Arpa	—	—	—	Kukoricza	44	42 $\frac{1}{2}$	42

Szerkezteti Helmoszy. — Nyomatatja Landerer.